

Uchwała nr/...../2022
Rady Powiatu w Gryfinie
z dnia

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Gryfińskim na lata 2023-2030.

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 5, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526), w związku z art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573 ze zmianami) ***Rada Powiatu w Gryfinie uchwala, co następuje:***

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Gryfińskim na lata 2023 -2030, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady

Roman Michalski

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Poprzedni program przyjęty uchwałą Rady Powiatu nr XV/99/2016 z dnia 25 lutego 2016 r. obowiązuje do końca 2022 roku.

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Społeczną Radę Powiatu.

W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie przez Radę Powiatu kolejnego programu.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie
mgr Bożena Stawiarska

Załącznik
do Uchwały Nr...../...../.....
Rady Powiatu w Gryfinie
z dnia

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE
GRYFIŃSKIM
NA LATA 2023-2030**

**Opracowanie:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Gryfinie**

Gryfino, listopad 2022 r.

Spis treści

I.	Wstęp	
II.	Problematyka niepełnosprawności.....	
	1. Niepełnosprawność w świetle prawa	
	2. Orzecznictwo.....	
	3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania Niepełnosprawności....	
III.	Rehabilitacja społeczna i zawodowa.....	
	1. Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością w powiecie gryfińskim z środków PFRON.....	
	2. Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	
	3. Spółdzielnia socjalna.....	
	4. Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej.....	
	5. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.....	
	6. Ośrodek Informacji Dla Osób Niepełnosprawnych w Chojnie..	
	7. Domy Pomocy Społecznej.....	
	8. Powiatowy Urząd Pracy.....	
	9. Edukacja osób niepełnosprawnych.....	
IV.	Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.....	
V.	Cele i działania programu.....	
VI.	Monitorowanie programu.....	

Wstęp

Podstawą opracowania i realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Gryfińskim na lata 2023 – 2030 jest art. 35 a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Gryfińskim na lata 2023-2030, zwany dalej programem, ma na celu wskazanie i koordynację działań przyczyniających się do rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnością w zakresie zawodowym oraz społecznym. W programie porównano dane statystyczne poszczególnych działań w latach 2020-2021.

Program ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnością w celu wyeliminowania wszelkich przejawów dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia warunków umożliwiających godne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym oraz zwracanie szczególnej uwagi na przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne to ciągle grupa osób zagrożona wykluczeniem społecznym. Wśród ludzi niepełnosprawnych wiele osób jest samotnych i uzależnionych od innych. Często żyją w bardzo trudnych warunkach stykając się z ubóstwem i nietolerancją. Problemy osób niepełnosprawnych od wielu lat są jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Prowadzenie działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest bardzo ważnym aspektem wspomagającym zwiększenie aktywności tych osób. Konieczne są działania wszystkich organów administracji centralnej, samorządowej, instytucji pomocy społecznej, instytucji ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i pracodawców – umożliwiające aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

II Problematyka niepełnosprawności

1. Niepełnosprawność w świetle prawa

Stan zdrowia jest jednym z najważniejszych aspektów życia człowieka i ma ogromny wpływ na poziom aktywności i niezależności w różnych obszarach funkcjonowania. W celu umożliwienia osobą z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym wprowadzono szereg regulacji prawnych.

Sytuację osób niepełnosprawnych reguluje wiele aktów prawa międzynarodowego, krajowego i lokalnego. Definicje niepełnosprawności są różne, nie ma jednej powszechnie uznawanej.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych określa niepełnosprawność jako trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Definicja stosowana w statystyce Głównego Urzędu Statystycznego ujmuje nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności tzw. niepełnosprawność biologiczna.

Konwencja prawa osób niepełnosprawnych ratyfikowana w Polsce 06 września 2012 r. zalicza do osób niepełnosprawnych osoby, które mają długotrwałe naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może w oddziaływaniu z różnymi barierami utrudnić im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Według Karty Praw Osób Niepełnosprawnych uchwalonej przez Sejm 01 sierpnia 1997 r. osoba niepełnosprawna to osoba której sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codziennie, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych.

Według definicji przyjętej w 1980 r. przez Światową Organizację Zdrowia niepełnosprawność to ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie

uważanym za normalnym dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu.

Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia (klasyfikacja ICF) utworzona przez Światową Organizację Zdrowia przedstawia niepełnosprawność w trzech płaszczyznach:

- uszkodzenie budowy anatomicznej i funkcjonowania organizmu, czyli wymiaru biologicznego. Uszkodzenie stanowi podstawę do określenia ograniczenia działania,
- aktywność jednostki, jej poziom funkcjonowania oraz uczestnictwo w życiu społecznym i relacje ze społeczeństwem,
- zależność między jednostką a otoczeniem (środowiskiem) – określa utrudnienia ograniczające uczestnictwo, ich rozmiar, a także możliwość ułatwień.

2. Orzecznictwo

W Polsce obowiązują dwa rodzaje orzecznictwa o niepełnosprawności, regulowane odrębnymi ustawami i prowadzone przez różne instytucje.

Orzecznictwo rentowe, którego zasady reguluje ustawa o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych prowadzone jest przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i komisje lekarskie kwalifikujące osobę jako :

- częściowo niezdolną do pracy – osobę, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji,
- całkowicie niezdolną do pracy – osobę, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy,
- całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji – osobę, u której stopień naruszenia sprawności organizmu powoduje konieczność stałej lub długotrwałej pomocy i opieki innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w ramach orzecznictwa poza rentowego wprowadza trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- umiarkowany, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
- lekki, do którego zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Ww. ustawa przewiduje możliwość równego traktowania orzeczeń o niezdolności do pracy wydanych przez lekarza orzecznika ZUS z orzeczeniami o zaliczeniu do jednego ze stopni niepełnosprawności, tj.:

- orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
- orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności
- orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku

życia dzieci, tj. osoby, które nie ukończyły 16 roku życia uznawane są za osoby niepełnosprawne, w przypadku naruszonej sprawności fizycznej lub psychicznej, której okres trwania przewiduje się powyżej 12 miesięcy, z uwagi na wady wrodzone, długotrwałą chorobę lub uszkodzenie organizmu, powodujące konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający

wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Symbol przyczyny niepełnosprawności oznacza się następująco:

1. 01-U – upośledzenie umysłowe;
2. 02-P – choroby psychiczne;
3. 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
4. 04-O – choroby narządu wzroku;
5. 05-R – upośledzenie narządu ruchu;
6. 06-E – epilepsja;
7. 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia;
8. 08-T – choroby układu pokarmowego;
9. 09-M – choroby układu moczowo-płciowego;
10. 10-N – choroby neurologiczne;
11. 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
12. 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej dziecka.

Orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie

funkcji organizmu. Ustawodawca ograniczył liczbę symboli przyczyn niepełnosprawności na każdym z orzeczeń do trzech, wymagając jednocześnie aby w przypadku orzeczenia stopnia niepełnosprawności albo niepełnosprawności, każdy z symboli zawartych w orzeczeniu niezależnie od pozostałych stanowił samodzielną przyczynę niepełnosprawności lub jej stopnia.

3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania Niepełnosprawności.

Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności zwany dalej Zespołem powołany został w 2001 r. Zarządzeniem Starosty Gryfińskiego (nr 48 z dnia 28 listopada 2001 r.). Obecnie w skład zespołu wchodzi:

- lekarz specjalista chorób wewnętrznych,
- lekarz specjalista pediatra,
- lekarz specjalista neurolog,
- lekarz specjalista reumatolog,
- lekarz okulista,
- dwóch psychologów
- dwóch pracowników socjalnych,
- trzech pedagogów,
- dwóch doradców zawodowych.

Zespół wydaje orzeczenia o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia.

Tabela nr 1

Liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia w latach 2020-2021

Liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia w roku	
2020	2021
1203	1271

Tabela nr 2

Liczba wydanych orzeczeń , legitymacji i kart parkingowych w latach 2020-2021

ROK	2020	2021
Liczba wydanych orzeczeń ogółem	1250	1200
Liczba wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia	153	137
Liczba wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia	1097	1063
Liczba wydanych legitymacji	232	205
Liczba wydanych kart parkingowych	353	222
Liczba negatywnie wydanych orzeczeń ogółem:	82	68
- dla osób do 16 roku życia	17	12
- dla osób po 16 roku życia	65	56

Według danych Zespołu głównym przeważającym celem składania wniosków o niepełnosprawność osób powyżej 16 roku życia był zasiłek pielęgnacyjny, korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia i korzystanie z karty parkingowej. Dla osób poniżej 16 roku głównym celem był zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

III. Rehabilitacja społeczna i zawodowa.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa rehabilitację osób niepełnosprawnych jako zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

1. Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie gryfińskim z środków PRFON.

Powiat Gryfiński na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej otrzymuje środki finansowe z PFRON zgodnie z algorytmem. W 2020 r. była to kwota 2 521 857,00 zł. a w 2021 r. 2 177 028,00 zł. Z powyższych środków zostały sfinansowane następujące zadania:

Tabela nr 3

Zadania zrealizowane z środków PFRON w latach 2020-2021

LP	Nazwa zadania	Liczba osób korzystających		Kwota w zł	
		2020	2021	2020	2021
1	Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności	1	1	75367,20	82567,80
2	Dofinansowanie działań WTZ	58	65	1 332 240,00	1 410 240,00
3	Likwidacja barier w tym:	23	25	162 649,95	99 930,08
	architektonicznych	10	7	95 468,35	51 842,08
	w komunikowaniu się	4	12	8 375,20	31 420,80
	techniczne	9	6	58 806,40	16 667,20
4	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	844	805	506 364,98	662 520,75
5	Turnusy rehabilitacyjne	38	97	46 700,00	112 780,00
6	Dofinansowanie sportu, kultury i rekreacji	453	458	23 700,00	40 588,00
7	Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla instytucji	0	1	0	25 860,81

Powiat gryfiński w latach 2020 – 2021 przystąpił do programu Aktywny Samorząd na którego cel z PFRON otrzymał środki w wysokości 285 869,84 zł w 2020 r. i 281 989,40 zł. w 2021 r. Program Aktywny samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwią samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Wykorzystano środki na następujące zadania:

2020 rok

Moduł I

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu kwota wydatkowana na to zadanie 6 000,00 zł.
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B kwota wydatkowana na to zadanie 1 552,50 zł.

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych, kwota wydatkowana na to zadanie 40 963,28 zł.
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku, kwota wydatkowana na to zadanie 13 830,30 zł.
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem

niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami komunikowania się za pomocą mowy, kwota wydatkowana na to zadanie 3 463,98 zł.

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym na kwotę 22 048,20 zł,
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, kwota wydatkowana na to zadanie 38 512,50 zł.

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, kwota wydatkowana na to zadanie 3 074,35 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

- 11 wniosków zrealizowano na kwotę 32 736,25 zł (semestr letni),
- 11 wniosków na kwotę 27 767,50 zł (semestr zimowy).

2021 rok

Moduł I

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn, kwota wydatkowana na to zadanie 28 270,58 zł.
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania, kwota wydatkowana na to zadanie 2 000,00 zł.
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku, kwota wydatkowana na to zadanie 31 827,76 zł.
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami komunikowania się za pomocą mowy, kwota wydatkowana na to zadanie 8 888,40 zł.

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, kwota wydatkowana na to zadanie 9.900,00 zł.
- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, kwota wydatkowana na to zadanie 2 000,00 zł.
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości kwota wydatkowana na to zadanie 60 000,00 zł.
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, kwota wydatkowana na to zadanie 22.500,00 zł.
Obszar D- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, kwota wydatkowana na to zadanie 2 211,43 zł. 2)

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, kwota wydatkowana w semestrze letnim – 21 975,00 zł, - semestrze zimowym 34 738,30 zł.

W latach 2020 – 2021 Powiat gryfiński przystąpił również do programu wyrównywania różnic między regionami III. Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. W 2020 roku w ramach programu przyznane zostało dofinansowanie następujących projektów: Obszar „D” – likwidację barier transportowych:
- zakup mikrobusu 9-cio miejscowego, przystosowanego do przewozu osoby niepełnosprawnej na wózku inwalidzkim dla Gminy Gryfino – kwota dofinansowana przez PFRON 90.000,00 zł
Obszar „F” – tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej:
- zagospodarowanie terenu wokół siedziby WTZ w Gryfinie – kwota dofinansowana przez PFRON – 8.501,76 zł.

W 2021 roku w ramach programu przyznane zostało dofinansowanie następujących projektów: Obszar „D” – likwidację barier transportowych: - zakup samochodu (mikrobus) przystosowanego do przewozu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenu Gminy Banie dla Gminy Banie – kwota dofinansowania przez PFRON – 96.616,80 zł,
- zakup pojazdu do przewozu osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym z niepełnosprawnością ruchową dla Gminy Cedynia kwota dofinansowania przez PFRON 105.000,00 zł,
- zakup samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Chojnie dla Gminy Chojna kwota dofinansowania przez PFRON 105.000,00 zł,
- likwidacja barier transportowych poprzez zakup samochodu 9-cio osobowego przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych z terenu gminy Stare Czarnowo dla Gminy Stare Czarnowo – kwota dofinansowania przez PFRON – 94 678,50 zł,
- zakup samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Domu Pomocy Społecznej w Moryniu dla Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego – kwota dofinansowania przez PFRON – 105 000,00 zł.

2. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

W powiecie gryfińskim funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gryfinie i Goszkowie. Realizują zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. W pracy terapeutycznej najważniejsze jest osiągnięcie poprzez terapię zajęciową, ćwiczenia dodatkowe, jak również wyjścia i wyjazdy kulturalno-naukowe najwyższego poziomu dojrzałości społecznej, samodzielności, jak i umiejętności zawodowych. Zajęcia terapeutyczne prowadzone są w pracowniach pod kierunkiem terapeutów i psychologa, każda z pracowni usprawnia uczestników w innej dziedzinie życia społecznego, a program terapii w pracowniach dostosowany jest do indywidualnych możliwości. Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu w domu rodzinnym, obserwacji, działań i zachowań w warsztacie, szczegółowej punktowej oceny. Program jest realizowany w pracowni wiodącej i innych pracowniach według indywidualnych potrzeb.

Dużą wagę przywiązuje się w WTZ do umiejętności zdrowego i aktywnego wypoczynku. Uczestnicy WTZ biorą czynny udział w licznych wydarzeniach o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym. Warsztaty są miejscem przyjaznym dla uczestników, wyposażone w sprzęt rehabilitacyjny i komputerowy. Pracownie to pomieszczenia urządzone do pracy i wypoczynku, ozdobione pracami uczestników. W Warsztatach Terapii Zajęciowej został uruchomiony program „Zajęcia Klubowe w WTZ”. Celem programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Beneficjentami programu są osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności: - które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia.

Tabela nr 4

Liczba uczestników WTZ i zajęć klubowych w wybranych latach.

ROK	2020		2021	
	WTZ	ZAJĘCIA KLUBOWE	WTZ	ZAJĘCIA KLUBOWE
GRYFINO	35	6	35	6
GOSZKÓW	30	3	30	3

3. Spółdzielnia Socjalna „Promyk” w Goszkowie.

Stowarzyszenie wraz z Powiatem Gryfińskim w 2014 r. utworzyło Spółdzielnię. Jest to jedna z trzech pierwszych w województwie zachodniopomorskim spółdzielni socjalnych osób prawnych. Celem Spółdzielni jest przywrócenie (reintegracja) na rynek pracy poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa osób zagrożonych wykluczeniem

społecznym w szczególności osób bezrobotnych, w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2021 r., poz.1100), osób, o których mowa w art. 1 ust.2 pkt. 1-4, 6 i 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 176), osób niepełnosprawnych, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 573) oraz umożliwienie osobom bezrobotnym aktywizacji zawodowej. Celem Spółdzielni jest również realizacja doniosłych społecznie celów, takich jak tworzenie więzi międzyludzkich oraz reintegracja społeczna i zawodowa oraz rehabilitacja osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, w trudnej sytuacji materialnej i życiowej oraz członków ich rodzin i otoczenia. Spółdzielnia podejmuje działania mające za przedmiot odbudowanie i podtrzymanie u jej członków, pracowników, wolontariuszy ich członków ich rodzin umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej oraz pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu. Celem Spółdzielni jest także prowadzenie działalności społecznej i oświatowo – kulturalnej na rzecz swoich członków, pracowników oraz środowiska lokalnego.

4. Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej.

Rada Powiatu uchwałą NR XLI/266/2018 z dnia 28 czerwca 2018 r. utworzyła samorządowy zakład budżetowy pod nazwą Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Gryfinie. Przedmiotem jego działalności jest realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Gryfińskiego. Zakład prowadzi działalność wytwórczo-usługową w zakresie produkcji podpałki ekologicznej, usług krawieckich, niszczenia dokumentów, konfekcjonowania i pakowania, usług sprzątania i pielęgnacji terenów zielonych oraz prowadzenia strzelnicy. W 2020 roku PZAZ zatrudniał 42 osoby niepełnosprawne a w roku 2021 40 osób.

5. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie działa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego. Sprzęt wypożyczany jest na podstawie orzeczenia o niesprawności lub zaświadczenia lekarskiego. Wypożyczalnia czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach urzędowania jednostki. Sprzęt wypożyczany jest nieodpłatnie, na podstawie umowy zawartej na okres do 1 roku, w uzasadnionych przypadkach można ten okres

wydłużyć.

6. Ośrodek informacji dla osób niepełnosprawnych w Chojnie.

Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych (OION) funkcjonuje od czerwca 2006 roku. Działa on w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Priorytetem w działalności OION jest funkcja informacyjna, dzięki której następuje: ograniczenie procesu marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, zapewnienie osobom niepełnosprawnym równego dostępu do praw, dóbr i usług, zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego, wyrównywanie szans i stwarzanie warunków do zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

OION służy merytorycznym wsparciem w zakresie wiedzy dotyczącej ulg i uprawnień osób niepełnosprawnych, dostarcza rzetelnych i kompleksowych informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w aktywizacji społecznej i zawodowej. OION w Chojnie informuje w szczególności o: ulgach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych wynikających z obowiązujących źródeł prawa, możliwościach wsparcia finansowego, rzeczowego osób niepełnosprawnych w szczególności dotyczących, przekwalifikowania i szkoleń, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier funkcjonalnych, turnusów rehabilitacyjnych, działalności gospodarczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne, ustawowym wspieraniu pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, organizacjach i instytucjach prowadzących działania na rzecz osób niepełnosprawnych, programach PFRON skierowanych do osób indywidualnych i organizacji pozarządowych.

7. Domy Pomocy Społecznej.

Domy pomocy społecznej są placówkami pobytu całodobowego dla osób, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Na terenie Powiatu Gryfińskiego działają cztery domy pomocy społecznej o łącznej liczbie 403 miejsc. Dwa domy przeznaczone są dla osób przewlekle somatycznie chorych:

- Dom Pomocy Społecznej w Dębcah (81 miejsc),
- Dom Pomocy Społecznej w Trzciesku – Zdroju (82 miejsca)

Pozostałe dwa domy przeznaczone są dla osób niepełnosprawnych intelektualnie:

- Dom Pomocy Społecznej w Moryniu – dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (120 miejsc),
- Dom Pomocy Społecznej w Nowym Czarnowie – dla dzieci młodzięzy i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (120 miejsc).

8. Powiatowy Urząd Pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Gryfinie podejmuje działania w celu zaktywizowania osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne.

Osoba niepełnosprawna moęze byc zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepenosprawnoc, jednak nie jest uprawniona art. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona art. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” moęze skorzystac ze wszystkich usług urzędzie pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej. Ponadto osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu moęze rwnieęz korzystac na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów okreslonych w ustawie o promocji: szkoleń, staęzy, prac interwencyjnych, przygotowania zawodowego dorosłych, badań lekarskich lub psychologicznych (o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji), zwrotu kosztów, (o których mowa w art. 45 ust.1,2 i 4 ustawy o promocji), finansowania kosztów (o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji), studiów podyplomowych, szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędu starost,

pracodawcą i instytucją szkoleniową, bonu na zasiedlenie, bonu szkoleniowego oraz bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukującej pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców.

Działania PUP obejmują:

- monitoring bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych,
- analizowanie potrzeb i możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych tj. indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa. Z tego działania w 2020 r. skorzystało 48 osób a w 2021 23 osoby, oraz pośrednictwo pracy. W 2020 r. PUP posiadał w swoich zasobach 56 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych a w 2021 – 111 miejsc.
- wypłatę świadczeń,
- finansowanie wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy. Z tych działań w 2020 r. skorzystało 7 osób, a w 2021 r. 18 osób niepełnosprawnych,
- finansowanie świadczeń z funduszu pracy, w 2021 r. dofinansowano koszty wynagrodzeń dla skierowanego bezrobotnego, skierowanego opiekuna lub skierowanego poszukającego pracy w spółdzielni socjalnej za 2 osoby,
- finansowanie świadczeń z środków PFRON, w 2020 r. wypłacono jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości 75 367,20 zł a w 2021 r. w wysokości 82 567,80 zł.

Tabela nr 5

Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w latach 2020 - 2021.

NIEPEŁNOSPRAWNI – zarejestrowani w PUP w Gryfinie			
Miesiąc / rok	Ogółem	Bezrobotni	Poszukujący pracy
2020			
Styczeń	145	122	23
Luty	145	124	21
Marzec	144	125	19
Kwiecień	137	120	17
Maj	136	119	17
Czerwiec	139	122	17
Lipiec	142	125	17
Sierpień	133	115	18
Wrzesień	136	119	17
Październik	133	116	17
Listopad	128	114	14
Grudzień	137	123	14
2021			
Styczeń	137	123	14
Luty	141	126	15
Marzec	150	136	14
Kwiecień	160	138	22
Maj	146	127	19
Czerwiec	131	114	17
Lipiec	118	102	16
Sierpień	116	103	13
Wrzesień	136	121	15
Październik	127	113	14
Listopad	126	112	14
Grudzień	130	117	13

9. Edukacja osób niepełnosprawnych.

Realizacja prawa do edukacji wymaga dostosowania systemu edukacyjnego do potrzeb nowoczesnego społeczeństwa określanych w coraz większym stopniu przez wyższą jakość edukacji oraz możliwość kształcenia w ciągu całego okresu życia. W Polsce prawo do edukacji, które znalazło wyraz w zapisach Konstytucji 3 Maja, ma tradycję wywodzącą się z okresu pracy Komisji Edukacji Narodowej (lata 1773-1794). Obecnie jest ono zagwarantowane przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej (art. 70), która uwzględnia wszystkie zobowiązania Polski w zakresie praw człowieka wynikające z dokumentów ONZ. Prawo do edukacji określa również ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w preambule której czytamy: „Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro społeczeństwa; kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniami zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka”.

Przez kształcenie specjalne należy rozumieć zorganizowany proces, dostosowany do potrzeb wychowanka i ucznia niepełnosprawnego, dla którego – ze względu na istotne zaburzenia lub dysfunkcje w różnych sferach rozwoju (motoryce, zmysłach, intelekcie, psychice) w sposób istotny zaburzające jego funkcjonowanie psychiczne, fizyczne, społeczne oraz możliwości uczenia się – konieczne jest specjalistyczne oddziaływanie dydaktyczne, wychowawcze i rewalidacyjne, ukierunkowane na jego wszechstronny rozwój.

Kwalifikacji do kształcenia specjalnego i integracyjnego dokonują poradnie psychologiczno-pedagogiczne, które w wyniku stosownych badań specjalistycznych wydają orzeczenia o rodzaju i stopniu niepełnosprawności, określając każdemu dziecku z niepełnosprawnością odpowiednią formę kształcenia.

Na mocy art. 1. Ustawy o systemie oświaty – system oświaty zapewnia w szczególności:

- realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci do wychowania i opieki odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju;

- dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwości korzystania z opieki psychologicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej;

- możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami.

Na terenie Powiatu Gryfińskiego na potrzeby edukacyjne osób niepełnosprawnych działa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oraz funkcjonują dwie placówki tj. Zespół Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie oraz Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Chojnie.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna jest publiczną placówką oświatową. Główna siedziba Poradni mieści się w Gryfinie przy ul. Łużyckiej 91, filia – w Chojnie ul. Dworcowa 1. Świadczona pomoc psychologiczno-pedagogiczna, bezpłatna i dobrowolna, adresowana jest do dzieci, młodzieży, ich rodzin, opiekunów, nauczycieli, wychowawców oraz specjalistów szkolnych z terenu Powiatu Gryfińskiego.

Wyspecjalizowana kadra psychologów, pedagogów (w tym surdopedagogów, oligofrenopedagogów, tyflop pedagogów), logopedów (w tym neurologopedów), socjoterapeutów, doradców zawodowych realizuje główne cele i zadania poradni. Celem poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Zadania główne poradni:

1. Diagnozowanie w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, wyjaśnienia mechanizmów ich funkcjonowania w odniesieniu do zgłaszanego problemu oraz wskazania sposobu rozwiązania tego problemu.

2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana bezpośrednio dzieciom i młodzieży oraz rodzicom w formie: terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, wsparcia dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej, pomocy rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży oraz w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych.
3. Profilaktyka oraz wspieranie wychowawczej i edukacyjnej funkcji przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych.
4. Organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Zespół Szkół Specjalnych w Nowym Czarnowie powstał w wyniku połączenia Zespołu Szkół Specjalnych w Gryfinie funkcjonującego od 1977 roku oraz szkół w Nowym Czarnowie funkcjonujących w różnej formie od roku 1957. W skład Zespołu wchodzi: Szkoła Podstawowa oraz Szkoła Przystosabiająca do Pracy. Podstawowym celem placówki jest wszechstronny rozwój osobowości uczniów, usprawnianie zaburzonych funkcji psychomotorycznych i przygotowanie ich do życia w społeczeństwie.

Tabela nr 6 Liczba uczniów

Rok szkolny	Liczba uczniów
2020/2021	50
2021/2022	52

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Chojnie istnieje już od 1958 roku. Jest placówką, w której kształcą się i przebywają dzieci oraz młodzież z niepełnosprawnością intelektualną. W skład Ośrodka wchodzi: szkoła podstawowa,

gimnazjum i szkoła przysposabiająca do pracy. Do realizacji zadań Ośrodka służą bogato wyposażone klasopracownie przedmiotowe, biblioteka z Internetowym Centrum Informacji Multimedialnej oraz gabinety terapeutyczne. Wychowankowie placówki mogą korzystać z pomocy: logopedy, pedagoga, pracownika medycyny szkolnej oraz lekarzy specjalistów. Zajęcia prowadzone są w profesjonalnie wyposażonych gabinetach na nowoczesnym sprzęcie, art. aparaturze do pracy metodą Tomatisa, stymulacji polisensorycznej i na zestawie pomocy do pracy metodą Marii Montessori.

Przy Ośrodku funkcjonuje nowoczesny internat. Uczniowie mieszkają w komfortowych dwupoziomowych segmentach mieszkalnych z samodzielnymi sanitariatami. Wychowankowie mają również do dyspozycji pracownię komputerową, gospodarstwa domowego, techniki, salę gimnastyczną, boisko do piłki nożnej i siatkowej, bieżnię oraz ścieżkę zdrowia w przyszkolnym parku. Ośrodek zapewnia nauczanie nowoczesnymi metodami przy pomocy najnowszych środków dydaktycznych. Oferuje możliwość nauki dostosowanej do indywidualnych potrzeb uczniów, wszechstronny rozwój zainteresowań poprzez uczestnictwo w wielu kołach zainteresowań: ekologicznym, teatralnym, informatyczno-dziennikarskim, sportowym, modelarstwa balonowego, warcabowym, origami, artystycznym, bezpieczeństwa ruchu drogowego i w zajęciach z biblioterapii, całodobową opiekę i bezpieczeństwo, życzliwych, wykwalifikowanych doświadczonych pedagogów, całodzienne, smaczne wyżywienie, terapię logopedyczną, stymulację polisensoryczną i audio-psycho-lingwistyczną.

Tabela nr 7 Liczba uczniów

Rok szkolny	Liczba uczniów
2020/2021	85
2021/2022	80

IV. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Prawa osób niepełnosprawnych gwarantowane są w Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. Zapewnia ona prawo do niedyskryminacji stanowiąc, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Ustawa zasadnicza nakłada też na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom niepełnosprawnym, a także obowiązek pomocy tym osobom w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.

Sejm uchwalił 1 sierpnia 1997 r. Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych. W dokumencie tym, poza zdefiniowaniem prawa osób niepełnosprawnych do niezależnego i samodzielnego, aktywnego i wolnego od przejawów dyskryminacji życia, zawarto również katalog dziesięciu praw, wskazując tym samym najważniejsze obszary, w których niezbędne są intensywne działania. Dokument podkreśla, że osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych w Polsce służy ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających do osiągnięcia, przy współudziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia (służą temu: szkolnictwo zawodowe, poradnictwo i pośrednictwo pracy). Natomiast rehabilitacja społeczna służy temu, by osobom niepełnosprawnym umożliwić pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Przy Starostwie Powiatowym w Gryfinie powołana zarządzeniem Starosty Gryfińskiego nr 112/2019 z dnia 12 grudnia 2019 r. działa Powiatowa Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych. Do zakresu działania powiatowych rad należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, opiniowanie

projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Kadencja rady trwa 4 lata.

V. Cele i działania programu.

Cel główny:

Stworzenie maksymalnie najlepszych warunków do podejmowania czynności, które umożliwią osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie w społeczności lokalnej poprzez poprawę ich sytuacji w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania na poziomie maksymalnie zbliżonym do innych osób oraz przestrzegania praw tych osób.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji społecznej.
2. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji zawodowej.
3. Kreowanie polityki informacyjnej poprzez rozpowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób niepełnosprawnych oraz przestrzegania praw tych osób.

Tabela nr 8 Wykaz działań.

W poniższej tabeli zostały przedstawione planowane działania w obszarze poszczególnych celów szczegółowych, realizatorzy i wskaźniki.

Cel szczegółowy	Planowane działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Planowana wartość wskaźnika rocznie
Zapewnienie dostępu do rehabilitacji społecznej	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	PCPR		80
	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	PCPR	- ilość zrealizowanych wniosków	20

	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęty rehabilitacyjny, przedmiot ortopedyczne i środki pomocnicze	PCPR		700
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami podejmującymi działania na rzecz osób z niepełnosprawnością o których mowa w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	PCPR, administracja samorządowa, organizacje pozarządowe	- ilość ogłoszonych konkursów - ilość organizacji pozarządowych przystępujących do złożenia ofert	1 3
	Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów	Powiat Gryfiński, Warsztaty terapii zajęciowej, PCPR	- ilość uczestników warsztatów terapii zajęciowej,	65
	Cykliczne przystępowanie do programu „Zajęcia klubowe WTZ”	Warsztaty terapii zajęciowej, PCPR	- ilość uczestników	9
	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	PCPR, organizacje pozarządowe	- ilość dofinansowanych wniosków	6
	Wspieranie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej prowadzących działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie zakupu sprzętu	PCPR, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości	- ilość dofinansowanych wniosków	2

	do rehabilitacji	prawnej		
	Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym	Powiat Gryfiński, PCPR	- przystąpienie do programu Aktywny Samorząd, - ilość dofinansowanych wniosków	5
	Likwidacja barier w poruszaniu się	Powiat Gryfiński, PCPR	- przystąpienie do programu Aktywny Samorząd, - ilość dofinansowanych wniosków	3
	Likwidacja barier transportowych	Powiat Gryfiński, PCPR	- przystąpienie do programu wyrównywania różnic, - ilość dofinansowanych wniosków	5
	Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego	PCRP	- ilość osób objętych wsparciem	30
Zapewnienie dostępu do rehabilitacji zawodowej	Pomoc w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych poprzez finasowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania	PUP, PCPR	- ilość dofinansowanych wniosków	5

	zawodowego			
	Dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej lub rolniczej	PUP,PCPR	- ilość dofinansowanych wniosków	1
	Dofinansowania kosztów wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych	PUP	- ilość dofinansowanych wniosków	3
	Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa	PUP	- ilość osób korzystających z wsparcia	4
	Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Powiat Gryfiński, PCPR	- przystąpienie do programu Aktywny Samorząd, - ilość dofinansowanych wniosków	2
	Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	Powiat Gryfiński, PCPR	- przystąpienie do programu aktywny Samorząd, - ilość dofinansowanych wniosków	10
	Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	Powiat Gryfiński, Warsztaty terapii zajęciowej, PCPR	- przystąpienie do programu wyrównywania różnic między regionami - ilość wykorzystanych środków w stosunku do przyznanych środków	100 %

	Cykliczne przystępowanie do programu „Zajęcia klubowe WTZ”	Warsztaty terapii zajęciowej, PCPR	- ilość uczestników	9
Kreowanie polityki informacyjnej poprzez rozpowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób niepełnosprawnych oraz przestrzegania praw tych osób.	Umieszczanie informacji poprzez środki masowego przekazu i ulotki.	Powiat Gryfiński, PCPR, PUP, Powiatowa Komenda Policji, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	- ilość umieszczonych informacji	30
	Darmowy dostęp do psychologa, mediatora i prawnika	Powiat Gryfiński, PCPR	- ogółem ilość osób objętych wsparciem	30
	Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością	Powiatowa Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych	- ilość pozytywnie zaopiniowanych aktów prawnych w stosunku do przedstawionych aktów prawnych	100 %

VII. Monitorowanie programu.

Monitorowanie programu będzie procesem obserwacji wskaźników w poszczególnych zadaniach. Za prowadzenie monitoringu odpowiedzialny jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Informacja o realizacji programu będzie przekładana Radzie Powiatu Gryfińskiego w ramach corocznie przekładanego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.